

MANTRA

Spiritualiteit, nieuwe wetenschap en zingeving

Winter 2021 | nummer 29 | € 9,50

Deze en
gene zijde

MANTRA 29

Spiritualiteit, nieuwe wetenschap en zingeving

Jaargang 8 nr. 1 – winter 2021

ISSN 2352-8003

Verschijning 4 x per jaar

Los nummer € 9,50 (excl. verzendkosten)

Redactie:

Dr. Hein van Dongen

Prof. Dr. Hans Gerding

Drs. Karen Hamaker-Zondag

Timo van Kempen, MA (eindredactie)

Fotoverantwoording:

Pixabay, Needpix, Wikipedia, Pexels, Piquesels, Pixfuel,

MaxPixel, Pico, Pikrepro, PublicDomainPictures.net,

Shutterstock

Het auteursrecht en de verantwoordelijkheid voor de inhoud van de artikelen berusten bij de schrijvers.

Redactieadres:

Edicola Magazines B.V.

Postbus 2013, 7120 AA Deventer

T: (0570) 607561

E: redactie@tijdschriftmantra.nl

I: www.tijdschriftmantra.nl

Vormgeving:

Sheila Brand, SmartFoxCreatives.nl

Nieuwe abonnementen:

abonnement@edicola.nl

Tel: (0570) 607561

Abonnementen:

Prijs per jaargang: € 35,95

België: € 47,50

Andere landen op aanvraag

Adreswijzigingen en Opzeggingen:

Adreswijzigingen en opzeggingen dienen schriftelijk of per e-mail gedaan te worden, met een opzegtermijn van twee maanden.

Abonnement@edicola.nl of

Edicola Magazines bv

Postbus 2013, 7420 AA Deventer

Nabestellen:

Abonnement@edicola.nl

Losse verkoop:

De Boekerij, Nieuwstad 55, 7201 NL Zutphen

De Kraanvogel, Zandstraat 22,

4101 EG Culemborg

Ook op de tijdschriftenwebsite

www.MagVilla.nl

Inhoud nummer 29 / winter 2021

-
- 04 Ten geleide**
Prof. em. Dr. Hans Gerding
-
- 06 De wereld aan de overkant ...**
ervaringen en overdenkingen
Drs. Karen Hamaker-Zondag
-
- 20 Het psychomanteum:**
contact-ervaring met een
overleden dierbare
Prof. em. Dr. Hans Gerding
-
- 32 Onverwachte tekens**
en bezoeken
Drs. Annet Brouwer
-
- 40 After Life Dialogue: de helende**
werking van contact na de dood
Drs. Barbara Soesan & Anne Reijers
BA
-
- 48 De deur op een kier?**
Dr. Hein van Dongen
-
- 61 Het mysterie van het deinend**
oog.
Dr. Johan Reijmerink
-
- 68 Overeenkomsten en verschillen**
tussen deze en gene zijde
Drs. Titus Rivas
-
- 84 De keuze tussen deze en gene**
zijde
Mathew Haegemans
-
- 92 Interview met Gerben Hellinga**
over zijn nieuwste boek
'Over de dood'
Prof. em. Dr. Hans Gerding
-
- 98 Mantra voorjaar 2022:**
Rituelen voor nu

06

32

20

60

68

48

84

Ten geleide

Hans Gerding

Wie weet de weg naar de zevende hemel, de vijfde dimensie, of het eeuwig nu? Zijn we daar misschien al? Of kunnen we daar komen via het tweede gezicht, het zesde zintuig, het derde oog of een van onze zeven lichamen? Een antwoord op die vraag is dat veel mensen aan 'deze zijde', ervaringen rapporteren die vermoedens invullen over 'gene zijde'. Die ervaringen spelen een grote rol in de religies van alle culturen, vroeger en nu. Maar, schrijft Karen Hamaker, onze huidige westerse wereld is daar enigszins een uitzondering op. Voor velen bestaat alleen de materie en is het bij de dood afgelopen. Deze mensen zullen vreemd opkijken als zij een nabij-de-dood-ervaring krijgen. Karen laat meerdere facetten van die ervaringen zien, en komt aan het einde van haar artikel via de mystiek tot de gedachte dat er ten diepste geen 'overkant' is, maar alleen een eeuwig nu.

Annet Brouwer staat stil bij het massaal voorkomende fenomeen dat mensen spontaan contact-ervaringen met overledenen kunnen hebben. Haar interviews tonen een rijke schakering aan ervaringen op dit gebied. Haar artikel is een voorproefje op haar boek hierover. Barbara Soesan en Anne Reijers laten zien dat je niet passief hoeft af te wachten of je zo'n ervaring spontaan krijgt. Via een door hen ontwikkelde methode (After Life Dialogue) kunnen deze contact-ervaringen ook opgeroepen worden. Dat blijkt ook in het artikel van Hans Gerding die werkt met 'spiegel staren' (psychomanteum). Nabestaanden kunnen overleden dierbaren in de spiegel zien verschijnen. Dit blijkt een heel positieve uitwerking te hebben op iemands rouwproces.

Hein van Dongen onderzoekt wat de filosofie van Henri Bergson over ons thema **Deze en gene zijde** naar voren brengt. Bergson zegt dat het brein ons bewustzijn

niet produceert, maar eerder remt. Zijn theorie impliceert dat er wel leven na de dood kan zijn, dat we zelfs nu al aan 'gene zijde' zijn, en dat de parapsychologie, de mystiek en het onderzoek naar leven na de dood in onze cultuur een belangrijke taak te vervullen hebben. Titus Rivas schildert in zijn artikel onder meer de fenomenologie van ervaringen rondom sterven en dood. Hij wijst erop dat hoewel die ervaringen van verschillende tijden en culturen zijn, ze 'convergeren', elkaar bevestigen.

Gerben Hellinga wordt geïnterviewd over zijn nieuwe boek over de dood. Dat boek is gedeeltelijk autobiografisch en een studie aan de hand van casuïstiek. Hij trekt een messcherpe scheidslijn tussen weten en niet-weten, en benoemt op een bijzondere manier het mysterie van de dood. Mathew Haegemans bespreekt het moeilijke thema van de zelfdoding, waarin de keuze wordt gemaakt het bestaan aan 'deze zijde' te beëindigen. Hij laat zien dat de wegen van de verlichtingsdenker David Hume en de existentiedenker Emile Cioran elkaar kruisen en dat ze tot verbazend gelijksoortige conclusies komen.

In 'Het mysterie van het deinend oog' bespreekt Johan Reijmerink het schitterende gedicht 'Canal Grande' van Willem Jan Otten. In de rubriek 'Zeven vragen aan jongeren' vertelt Anne-Sophie van Westen over haar overleden vriendin Emma.

De redactie van Tijdschrift Mantra hoopt u met deze editie te inspireren met verschillende en uiteenlopende perspectieven op **Deze en gene zijde**. •

**De wereld aan de overkant ...
ervaringen en overdenkingen**

Karen Hamaker-Zondag

De Dalai Lama heeft een aanzienlijk bedrag uitgelooft voor degene die onomstotelijk kan bewijzen dat het hiernamaals níét bestaat, een serieuze knipoo naar de westerse wetenschap, die vraagt om harde bewijzen die aantonen dat het hiernamaals wél bestaat.

Waar ook in de geschiedenis van religie en mensheid – overal vinden we verwijzingen naar een hiernamaals, hebben mensen voorstellingen over het hiernamaals, en wordt er in rituelen en diensten ook op geanticipeerd.

In de moderne westerse wereld echter hebben nogal wat mensen zich afgewend van godsdienst. Velen van hen zien de dood als een daadwerkelijk einde. Voor de verstokte atheïst-materialist begint het leven bij de geboorte, of eigenlijk de conceptie, want vanaf dat moment is er iets tastbaars, en het houdt simpelweg op bij de dood: dan verdwijnt 'het zaakje' gewoon. 'Tot stof zult gij wederkeren' wordt met die houding dan wel erg letterlijk genomen. Het moet redelijk onthutsend zijn wanneer zo iemand een bijna-dood ervaring meemaakt, of aan het sterfbed van een geliefde zit en de stervende opeens hoort uitroepen dat hij of zij wordt gehaald door overleden dierbaren, zoals regelmatig wordt gerapporteerd. Degenen die zich in de moderne westerse wereld hadden afgewend van godsdienst, hebben vaak en passant hun religieuze behoefte geprojecteerd op de wetenschap, waaraan vervolgens een soort 'alweten' wordt toegekend. Voor hen is het lastig, ja zelfs regelrecht moeilijk om kennis te maken met verschijnselen die in een materialistisch en mechanistisch wereldbeeld niet zo een twee drie zijn in te passen, zoals het verschijnsel van de nabij-de-dood-ervaring en de sterfbedvisioenen.

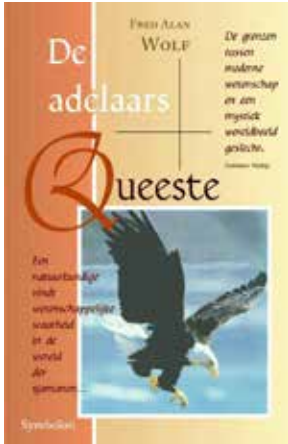
Er is een grote hoeveelheid literatuur over persoonlijke ervaringen met facetten van andere tijd-ruimtevlakken, het hiernamaals, enz., met gebieden of bereiken die we 'de andere kant' of 'gene zijde' kunnen noemen, in de brede zin van het woord. Alleen al de inventarisatie van de vele ervaringen zou een boek kunnen vullen. Ik wil er een paar belichten.

Een astrale wereld: de spontane ervaring van Fred Alan Wolf.

In zijn boek 'De Adelaarsqueeste' deelt de Amerikaanse theoretisch fysicus Wolf een groot aantal van zijn bijzondere ervaringen en gebeurtenissen met ons, en zet ze als fysicus met een zeer ruimdenkende geest in een bijzonder kader. Een van zijn ervaringen raakt rechtstreeks het onderwerp 'gene zijde', en om het verhaal recht te doen geef ik het hier met toestemming van de uitgever integraal weer. Het is een spontane ervaring, Wolf heeft geen bewustzijnsverruimend middel genomen en is dus volledig 'bij zinnen'.

Tenzin Gyatso, de 14e Dalai Lama

Dit is wat hij schrijft:
 “Zodra mijn hoofd mijn kussen raakte, viel ik in een diepe slaap. Maar ik verloor mijn bewustzijn niet helemaal. De kamer begon te draaien en ik voelde me wegzakken,

alsof ik van de ene werkelijkheidslaag naar de ander afdaalde. Na een poosje dacht ik dat ik weer wakker was geworden en gewoon in bed lag, maar ik merkte tot mijn verbazing dat ik nog altijd sliep. De kamer waarin ik was ontwaakt, was een droomkamer. Toen realiseerde ik mij dat ik hoewel ik nog sliep, wakker was geworden in mijn droom. ... Elke keer als ik wakker werd, zag ik een levensechte wereld waarin dingen gebeurden, alleen speelde ze zich in een duizelingwekkend snel tempo voor mijn ogen af.

Fred Alan Wolf

Als ik zeg dat ik in slaap ‘viel’, bedoel ik meer dan u misschien denkt. Ik voelde hoe ik in een diepe, donkere put of tunnel naar beneden viel. Toch hield het vallen telkens op en dan zag ik mezelf deel uitmaken van een scène, alsof ik een acteur was die plompverloren het toneel kwam oplopen. Die scènes deden zich gewoon voor en ik zat er in verstrikt. Ik was niet enkel waarnemer, ik was echt ‘daar’. Ineens veranderde dan het tafereel en bevond ik me weer in een andere scène, die volkomen verschilde van die waaruit ik zojuist was weggegaan. Die veranderingen van locatie voltrokken zich zo snel, dat ik het gevoel had dat ik van het ene in het andere universum wegzakte en door tijd en ruimte gleed, net als een kiezelsteentje dat steeds wegglijpt door een stuk stof waar door een weeffout een gat in zit.

Terwijl ik naar beneden zakte, werd ik me er meer en meer van bewust dat ik aan het dromen was. Ik begon te beseffen dat ik lekker knus in bed tegen Nancy aan lag en tegelijkertijd door het tijd-ruimtecontinuüm zoefde in een droom van bovennatuurlijke proporties. Het leek alsof mijn bewustzijn zich in tweeën had gesplitst. Tot mijn grote verbazing was ik bewust ‘bij’ én sliep ik. Wat een tegenstelling! Hoe kun je nou slapen en tegelijkertijd volledig bij bewustzijn verkeren? Zoals ik al zei, kwam ik er steeds als ik wakker werd met een schok achter dat ik eigenlijk niet écht wakker was: ik droomde dat ik wakker werd, en dat wist ik! Telkens als ik besepte dat ik nog steeds droomde, werd ik weer wakker uit die droom, om vervolgens opnieuw te dromen dat ik wakker werd.

Al snel merkte ik dat ik een zekere controle over mijn droom had. Ik kon echt wakker worden en uit bed opstaan, of afdalen naar elke laag in het universum die ik maar wilde en mijn droom bewust

ervaren. Op dat moment besloot ik te gaan onderzoeken waar ik terecht was gekomen, en onmiddellijk voelde ik dat ik op de vreemdste plek was waar ik ooit was geweest. Ik begon rustig te lopen en zag dat ik me in een prachtig, vredig landschap met heldergroene, grazige, glooiende heuvels bevond. Even later 'hoorde' ik stemmen en zag ik een grote groep mensen voor me.

Mijn komst in de groep bracht geen reactie teweeg. Ik begon de gezichten van mijn nieuwe metgezellen op te nemen. Ik moet er even bij zeggen hoe vreemd dit was voor mij, omdat ik me elk willekeurig moment kon 'herinneren' dat ik eigenlijk in bed lag te slapen. 'Ik' was waar 'ik' was en tegelijkertijd was 'ik' thuis. Dit ervaren van een herinnering was precies hetzelfde als wanneer je terugdenkt aan een ervaring in het verleden; het enige verschil is dat je in je normale waakbewustzijn niet letterlijk kan teruggaan in je geheugen. In mijn veranderde of lucide droomtoestand kon ik me niet alleen mijn slapende ik herinneren, ik wist ook dat ik zou kunnen terugkeren wanneer ik maar wilde.

Al gauw bleek dat ik dit maar beter snel kon doen. Ik was op een astraal niveau beland, waarvan ik voelde dat de mensen die daar waren zelfmoord hadden gepleegd. Afgezien daarvan was er nog een reden waarom ik eraan zat

te denken om naar huis te gaan: ik bezat plotseling het bizarre vermogen om gezichten te 'lezen'. Ik hoefde maar naar iemands gelaat te kijken, en ik 'zag' alles. Het ging verder dan zien, ik wist alles. Het gezicht onderging voor mijn ogen een reeks transformaties, waarbij elke verandering een nieuw feit onthulde. Ik durfde niet van dichtbij te kijken, omdat ik eerlijk gezegd bang werd van wat ik zag. Als ik een snelle, zijdelingse blik op iemand wierp, was het een gewoon gezicht, maar als ik er iets langer naar keek, werd het

een grotesk masker met diepe groeven, verwrongen lijnen van pijn, afzichtelijke vervellende lagen huid en kloppende zenuwbanen die pulseerden tegen rauw, rood vlees.

Toen werd me het gevaar duidelijk. Op een muur zag ik een vrouw naar me zitten glimlachen. Dit verbaasde me, omdat tot dan toe niemand me enige aandacht had geschonken. Waarom zij dan wel? Toen 'hoorde' ik haar.

'Waar kom je vandaan?' vroeg ze. 'Wie ben je? Waarom ben je hier?' ging ze overvriendelijk verder.

'Ik ben niet echt dood', 'zei' ik. 'Ik ben niet echt hier, ik lig eigenlijk gewoon in bed, op aarde.'

'O ja?' zei de vrouw, terwijl ze op me af kwam lopen.

'Ja, ik weet waar ik ben en ik kan naar huis zodra ik dat maar wil,' antwoordde ik.

'O ja?' zei de vrouw weer, nu zo geïnteresseerd dat ik er nog argwanender van werd. Ze kwam dichterbij, en ik werd steeds banger bij elke stap. Uiteindelijk was dit pas de eerste keer dat ik hier kwam en

wist ik niet in welk gevaar ik me mogelijk bevond.

Toen keek ik in haar ogen. Ik weet niet hoe ik moet beschrijven wat ik toen zag, maar haar ogen begonnen te draaien. Het leken wel speelgoedmolentjes waarvan de kleuren zich in spiralen bewegen. Ze was nu zo dichtbij dat ik me er ongemakkelijk bij voelde, en haar aanblik maakte me duizelig. Ik wist dat ik weg moest en ik voerde het 'vertrekritueel' uit, het enige ritueel waarvan ik wist dat het me daar snel weg zou krijgen: ik schreeuwde zo hard als ik kon.

.....

Kort na deze droom drong het tot me door waarom dat astrale niveau van de werkelijkheid bestaat. Het was een 'wachtruimte' voor mensen die zich onlangs van het leven hadden beroofd.

.....

Jaren later besepte ik dat ieder van ons als het ware een universum van zielen is, niet slechts één enkele ziel die rondreist van hier naar God-weet-waarheen. Boedha zei al dat ieder mens op zich een kwestie